

18 kwietnia 2014



Zwiększenie efektywności wsparcia publicznego dla rozwoju innowacji

Rozmowa z Janem Maćkowiakiem, członkiem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

- Sejmik Województwa niedawno uchwalił Strategię Badań i Innowacyjności (RIS3) stanowiącą integralną część porządku strategicznego wyznaczonego przez Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego (SRWS) do roku 2020. Jaki cel przyświecał powstaniu tego dokumentu?

- „Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów - jak pobudzić potencjał województwa Świętokrzyskiego 2014-2020+” jest dokumentem wskazującym koncentrację wysiłków administracji, zasobów ludzkich i finansowych w nowej perspektywie finansowej UE na obszarach gospodarczych o najwyższym wskaźniku efektywności. Powstanie tego dokumentu wywołane było potrzebami wewnętrznymi regionu - pierwsza decyzja o konieczności aktualizacji dokumentu podjęta została w kwietniu 2011 roku, ale też wymogami Komisji Europejskiej w zakresie wykorzystania środków strukturalnych dedykowanych nauce, badaniom i społeczeństwu informacyjnemu w perspektywie 2014-2020. Nasz region należy do słabiej rozwiniętych; dlatego też dodatkowo korzystamy ze specjalnej puli środków skierowanych do makroregionu Polska Wschodnia. Naszym celem jest ukierunkowanie wszystkich działań na zwiększenie efektywności wsparcia publicznego udzielanego dla rozwoju innowacji związanych z nowymi technologiami i nowoczesnymi usługami, ale również z nowymi sposobami wykorzystania siły roboczej, organizacji procesu produkcji czy marketingu i w rezultacie przyspieszenia rozwoju gospodarczego.

- Czy wszystkie cele i priorytety w ramach Regionalnej Strategii Badań i Innowacyjności (RIS3) są możliwe do osiągnięcia, zważywszy na wyzwania i potrzeby w zakresie rozwoju województwa świętokrzyskiego?

- Strategia Badań i Innowacyjności koncentruje wysiłki na czterech celach operacyjnych, dedykowanych kolejno: przedsiębiorstwom, sferze badawczo-rozwojowej, publicznym i prywatnym organizacjom otoczenia biznesu oraz globalnej wizji przyszłościowej województwa. Wierzymy, że zawężenie uwagi na głównych obszarach, przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego RIS3: „Do roku 2020 w województwie świętokrzyskim zapanuje kultura sprzyjająca innowacjom, przedsiębiorczości i konkurencyjności, która pomoże stworzyć nowe i trwałe miejsca pracy dla wysoko wykwalifikowanych pracowników oraz wesprze wzrost gospodarczy, który będzie szybszy niż średnia krajowa”. Cele zostały zdefiniowane przez nas bardzo ambitnie - ich osiągnięcie uzależnione jest od umiejętnego, systematycznego i precyzyjnego kształtowania polityki rozwoju i dystrybucji środków unijnych oraz zgody wszystkich środowisk na otwieranie się na potrzeby otoczenia. Nie ma ponoć rzeczy niemożliwych, są tylko nieosiągalne - wierzymy zatem, że wspólny wysiłek i współpraca będą nas prowadzić w tym słusznym kierunku.

- Zazwyczaj Regionalne Strategie Innowacji zawierają misję. Jaką misję powierzono Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego w zakresie innowacji?

- Zrezygnowaliśmy celowo z określania misji i wizji dla Strategii Badań i Innowacyjności; cel strategiczny został jednak tam skompilowany. Wskazuje nam drogę, którą musimy zmierzać. Naszą misją jest takie tworzenie warunków rozwoju interesariuszy Świętokrzyskiego Systemu Innowacji, które przyczynią się do wprowadzenia i utrzymania na regionalnej scenie wszechobecnej kultury innowacji.

- Prace nad tym dokumentem trwały dwa lata. W jakim czasie możemy spodziewać się najbliższych efektów?

- Głównym narzędziem wdrażania Strategii Badań i Innowacyjności jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020 (RPO), jak również szukamy źródeł finansowania kluczowych pomysłów na innowacje w programach centralnych i dedykowanym Polsce Wschodniej. Liczymy, że pod koniec I półrocza bieżącego roku uda nam się ułożyć Plan Wykonawczy do RIS3, a pierwsze konkursy pod warunkiem wejścia w życie odpowiednich przepisów prawnych dotyczących pomocy publicznej uruchamiane będą najwcześniej na początku przyszłego roku. Uwzględniając powyższe okoliczności, strategie podzieliliśmy na trzy etapy wdrażania, a pierwsze efekty naszych działań będzie można zobaczyć w roku 2016. To też jest taki moment dla nas, w którym mówimy głośno „sprawdzam” dla zidentyfikowanych inteligentnych specjalizacji. Ten etap jest bardzo ważny w procesie wdrażania strategii, podobnie jak stały monitoring i ewaluacja.

- Jak będzie wyglądał przebieg transformacji społeczno-gospodarczej naszego

województwa w oparciu o Strategię RIS3?

- Przede wszystkim musimy patrzeć na proces transformacji w dwóch aspektach: po pierwsze, w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020 mamy do czynienia z tzw. inteligentnymi specjalizacjami, a to wiąże się z koniecznością kierunkowego wsparcia inwestycji w kluczowych obszarach rozwoju danego regionu. Po drugie, jak uprzednio wspomniałem, wdrażanie strategii zostało podzielone na trzy fazy: przygotowanie (2014 rok), testowanie (2015-2016), a następnie ulepszanie i przyspieszanie (2017-2020). Oznacza to, że będziemy przyglądać się bacznie czy efekty wynikające z narzuconych kierunków działania są słuszne i efektywne, czy musimy przygotować i wprowadzić plany naprawcze.

- W jaki sposób i w jakich obszarach Świętokrzyskie będzie konkurować, a w jakich współpracować z innymi województwami?

- Zasadniczą kwestią, jaką chciałbym podkreślić jest brak nastawienia na konkurowanie z innymi województwami, ale umiejętne poszukiwanie „niszowych” propozycji w sąsiednich regionach, szybkie reagowanie i wykorzystywanie tych niszy w praktyce. Mając na uwadze, że region świętokrzyski jest stosunkowo mały i ubogi, zdecydowanie bardziej będzie to dla nas „opłacalne” niż rywalizowanie w bliżej nieokreślonym celu. Jesteśmy w głównej mierze nastawieni na szeroko pojętą współpracę, która nie będzie tylko ukierunkowana na samorządy województw, ale partnerstwo środowisk i instytucji działających wokół biznesu oraz samego biznesu.

- Czego mogą oczekiwać naukowcy i przedsiębiorcy w latach 2014-2020?

- Znacznych środków finansowych na wspólne przedsięwzięcia; mówimy tu nie tylko o RPO, gdzie Departament Polityki Regionalnej przewidział specjalne koperty z dofinansowaniem dedykowanym dla wyszczególnionych wyżej grup oraz na rzecz współpracy pomiędzy nauką a biznesem, ale też możliwościach jakie dawać będą programy operacyjne: Wiedza, Edukacja, Rozwój (POWER), Inteligentny Rozwój (POIR) i inicjatywy Unii Europejskiej, np. HORYZONT 2020. Z ogólnej puli środków w RPO aż 1,5 mld zł trafi na wsparcie firm, jednostek otoczenia biznesu, wspólne przedsięwzięcia biznesu i nauki, tworzenie terenów inwestycyjnych przez miasta i gminy oraz wsparcie dla start-upów. Proponowana forma wsparcia uzależniona jest od danego priorytetu, ale znacznie częściej będziemy też mieć do czynienia z preferencyjnymi pożyczkami i poręczeniami. Zresztą, zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, obszary takie jak: innowacje, przedsiębiorczość, energetyka i rozwój społeczeństwa informacyjnego w przypadku RPOWŚ są wysoko umiejscowione w hierarchii priorytetów i dedykowana im została niemal połowa środków zarezerwowanych na projekty inwestycyjne.

- W jaki sposób nasz region powinien przygotować się do absorpcji nowych środków unijnych?

- Chyba wszyscy powinniśmy zacząć od rozsądnych planów inwestycyjnych, i to nie dotyczy tylko gmin, ale przede wszystkim właśnie w kontekście innowacyjności - firm, jednostek badawczo-rozwojowych i jednostek otoczenia biznesu. Każda z tych grup musi odpowiedzieć sobie na pytanie strategiczne: gdzie chcę być za 5 czy 10 lat, i jakie działania muszę podjąć, aby tak się stało. W moim odczuciu nie powinno być tak, że inwestycje generowane bywają pod wpływem możliwości pozyskania dotacji z Unii, jako wskaźnika z podtekstem politycznym, albo dla zasady „bo mi się należy”. Powinny być głęboko przemyślane, perspektywiczne i tematycznie powiązane z dziedzinami, w których muszą się specjalizować. Po takim samokrytycznym wywiadzie, powinniśmy pytać o możliwości wsparcia, a następnie rozglądać się za źródłami finansowania wkładu własnego. Pamiętajmy o tym, że inwestycje te muszą na siebie pracować i przekładać się na konkretne mierniki makro i mikroekonomiczne, nie tylko zawężone do perspektywy projektu, ale z konkretnym miernikiem wpływu na całą gospodarkę.

źródło: *Świętokrzyski Portal Innowacji* - **www.spinno.pl**